

Recensie

Tiresias - Integrale vertaling van Hold Your Own door Gaea Schoeters en Johanna Pas
Kate Tempest

Poëziecentrum, 2020, 136 blz., EUR 15,00
ISBN: 9789056553982

Tiresias was een Thebaan die door Hera de ogen werd uitgerukt, omdat hij op de vraag van Zeus en Hera wie het meest plezier beleefde aan seks, de man of de vrouw, zou hebben geantwoord dat het de vrouw was. Tiresias kon het weten, want hij was zowel man als vrouw geweest. Als compensatie voor zijn blindheid kreeg hij van Zeus de ziensgave. Het is rond deze Griekse mythe dat Kate Tempest (ps. van Kate Esther Calvert, 1985) haar dichtbundel 'Hold Your Own' (2014) heeft opgebouwd. Na het lange openingsgedicht 'Tiresias' (p.11-32) krijgen we cycli over de diverse levensfasen die Tiresias doorlopen heeft 'Kind', 'Vrouw', 'Man'. De bundel eindigt met apocalyptische, maatschappijkritische gedichten omtrent oorlog, klimaat, kapitalisme, 'voortuitgang', consumentisme in de cyclus 'Blind profijt', een verbastering van Tiresias als blinde profeet. 'Profeet' is de titel van het slotgedicht. Kate Tempest verwerkt de stof van de Griekse mythe op een opvallend spontane, intelligente wijze tot stevige gedichten over de eigen leefwereld en brengt ervaringen en personages uit de zelfkant van de maatschappij, quid de wijk South East van Londen, waar zij zelf opgroeide en nog leeft. Zij brengt de goden als gewone mensen en gewone mensen als mythische figuren. Tijdens de ruzie tussen Hera en Zeus in het openingsgedicht luidt het 'Het geruzie duurde voort./Beneden op aarde ontspoot het klimaat./Orkanen en eeuwenoud vuur./Plotse vorst verijst woestijnen./Regen laat kraters na in het beton./Hera scheurt haar jurk in flarden./- Ben ik dan niet genoeg voor jou?' (Tiresias, p.14). Het slotgedicht 'Profeet' begint met de verzen: 'Zie hem, de grijsaard, als onze hebzucht zo blind,/Alleen in de bar met zijn vlees en zijn brij./Zag elke natie verrijzen in hoop,/Zag ze vervallen, ten prooi aan zichzelf. Dit is slavernij./ Is dat wat hij mompelt, tegen zichzelf? Of wil zijn/Gebrabbel iets heel anders zeggen?' Verder gaat het als volgt 'Hij lacht met grandeur/Maar armoe begrijpt hij./Cake als ontbijt./Hij kan doen wat hij wil./Als dit de laatste dagen zijn,/Gaan ze niet sneller voorbij/Dan alle andere/Laatste dagen en nachten.' Om te eindigen met: 'Zijn ogen bewaart hij in een plastic zak./Zijn ogen bewaart hij in een plastic zak.'. 'Zie hem, de grijsaard' brengt een Ecce homo-connotatie teweeg, terwijl de profeet als een oude, arme verlopen man voorgesteld wordt 'sloffend, eenzaam, met een pint bruin bier' ('Profeet', pp.126-127, passim). De Tiresias uit de Griekse mythologie zelf komt aan het woord in de citaten uit Sophocles die de laatste drie cycli inleiden.

Dit is poëzie als een storm...

'Hold Your Own' werd vertaald en gepubliceerd door Toneelhuis/PoëzieCentrum naar aanleiding van de voorstelling 'Tiresias' die Guy Cassiers dit voorjaar zou creëren. De vertaling is van de hand van Gaea Schoeters en Johanna Pas, die ook een interessant nawoord

verzorgd hebben, waar de figuur van Kate Tempest en haar overig werk als performer en muzikant aan bod komen.

[Stefaan Pennynck]